

Provtagningsanvisning Gynekologiskt cellprov - Hälsa- och sjukvård Region Gävleborg

Remiss	<ul style="list-style-type: none"> Elektronisk remiss från journalsystem inom Region Gävleborg (G-remiss inom cellprovkontrollen, V-remiss för indicerad cytologi) eller Pappersremiss: Remiss gynekologiskt cellprov <p>OBS! Kryssa i rutan på pappersremissen om det är "Kallad Gynekologiskt cellprov" eller "Indicerad vaginalcytologi."</p>
Provtagning	<p>Använd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Provtagningsmaterial (burk, plastspatel och borste) beställs från Onemed Cellprovsborste med kula Cytobrush + Gentle touch Artikelnr: 202243 Spatel provtagning gyn plast Pap perfect artikelnr: 220412 Provbuk för vätskebaserad cytologi vaginalcyt N-GynThinPrep 250st Artikelnr: 202266 <p>Provet:</p> <ul style="list-style-type: none"> Märk burken på avsedd yta med streckkodsetikett som klistras över befintlig burketikett. Märkning med blyertspenna/kulspetspenna på avsedd yta kan användas som reservrutin. Täck ej det frostade området som visar burkens vätskenivå. Provet tas före annan undersökning inkl palpation. Spekulum införes utan glidmedel, men kan fuktas med koksalt. Talk får ej användas. Undvik provtagning under pågående menstruation.

<p>Provtagning</p>	<p>Undersökningsresultatet är i hög grad beroende av att cellmaterialet är tillräckligt och att fixeringen sker på korrekt sätt.</p> <p>Vispa av cellmaterialet direkt efter varje fraktion – låt aldrig spatel eller borste stå i lösningen tills provet är färdigtaget. Cellerna fixeras då till spatel/borste och cellmaterialet blir av dålig kvalitet.</p> <p>Portio: Hela ytan skrapas med plastspatel. Snurra spateln kraftigt ca 10 varv i fixeringslösningen.</p> <p>Cervix: Cervixborste införs med lätt tryck i cervixkanalen tills endast fibrerna längst ned syns. Borsten roteras ett varv. För att sekretet som körtelcellerna ligger i lättare ska lossna måste borsten snurras i fixeringslösningen samtidigt som den trycks mot burkens kant. Dra åt burkens lock så att den svarta markeringen möts.</p>
<p>Förvaring/Transport</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cellmaterialet fixeras i burkens vätska. • Provet skall stå i rumstemperatur. • Glas och remisser skall ligga i samma ordning.
<p>Analyserande laboratorium</p>	<p>Enheten för Klinisk Patologi och Cytologi ansvarar för inkommande cellprover och registrerar dessa. Primär HPV-analys utförs därefter på alla prover av Enheten för Klinisk Mikrobiologi. Cytologi utförs som reflextest, eller på begäran oavsett HPV-resultat.</p>
<p>Referensintervall</p>	<p>Ej tillämpligt</p>
<p>Svarstid</p>	<p>Vanligen inom 20 arbetsdagar (måndag-fredag)</p>
<p>Ackrediterad</p>	<p>Ja</p>
<p>Primär HPV-analys (16/18/andra högrisktyper). Efterbeställning av cytologi.</p>	<p>Cytologisk analys kan beställas på samma burk via samma remiss. Efterbeställning av cytologisk analys kan göras inom två månader via telefon till cytologlab eller via brev till cytodiagnostiker på enheten för Klinisk patologi och cytologi.</p>

<p>Efterbeställning fördjupad HPV-diagnostik</p>	<p>Fördjupad HPV-diagnostik kan vara aktuell vid exempelvis behov av utökad genotypning eller utredning av HPV-negativ cancer. Kontakta gärna mikrobiologen för diskussion kring lämplig HPV-utredning.</p> <p>Fördjupad HPV-diagnostik ombesörjs av referenslab på Karolinska institutet. Efterbeställning av HPV-analys på vätskebaserade prov kan göras inom två månader.</p> <p>Beställning skall alltid göras via brev till cytodiagnostiker vid Klinisk Patologi och Cytologi, där det framgår tydligt att fördjupad HPV-diagnostik önskas, resultat av tidigare HPV-analys och cytologi/PAD.</p> <p>Om vävnadsprov skall skickas för HPV-typning till annat lab skall sekreterare på patologlab kontaktas via telefon. Svarebrev från Karolinska Institutet skickas sedan till avdelningen för Klinisk Patologi och Cytologi.</p>
<p>Patientinformation</p>	<p>Ej tillämpligt</p>
<p>Biobanksprov</p>	<p>Ja, ombesörjs av enheten för Klinisk patologi och cytologi.</p>
<p>Kommentarer/Övrig upplysning</p> <p>Kommentarer/Övrig upplysning</p>	<p>För indicerat prov (V-remiss) där önskemål om Cytologisk-analys finns måste detta specificeras i remissen: välj mellan "Cytologi önskas oavsett provresultat" alternativt "Cytologi önskas vid positivt HPV-resultat. Om inget specificeras gällande Cytologisk-analys, svaras enbart HPV-analysens diagnos ut.</p>
<p>Medicinsk bakgrund/indikation</p>	<p>Prov för den gynekologiska cellprovskontrollen inom det nationella vårdprogrammet för cervixcancerprevention.</p> <p>Indicerat prov: Misstänkt malignitet pga. symptom från livmoder/livmoderhals, exempelvis kontaktblödning/postmenopausal blödning.</p>

Revideringar

Datum	Revisionsnr	Ändring
2024-03-20	8	Omarbetning av hela dokumentet på grund av övergång till primär HPV-analys ifrån cytologisk analys. Lagt till tabell för revideringar.

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet